

Bedre borgerinddragelse for et bæredygtigt Grønland

Af Christine Hansen, WWF Verdensnaturfonden

December 2014

Multinationale olie- og mineselskaber står i disse år klar til at udnytte de betragtelige ressourcer som Grønlands storslåede natur gemmer til havs, under isen og i fjeldet. Når retningslinjerne for Grønlands fremtid som råstofnation skal fastlægges, er det vigtigt at befolkningen bliver taget med på råd.

I takt med at udvindingen af mineraler, olie og gas i Arktis tager fart, skaber det pres på den arktiske natur. Både fordi industrielle aktiviteter skaber forstyrrelser i områder hvor der før var ro, men også fordi den stigende industrialisering øger risici for uheld og udslip. Især risikoen for olieudslip kan være en alvorlig trussel mod den arktiske natur, der kun langsomt regenererer efter en forurening.

Den grønlandske regering ser råstoffer og minedrift som den mest oplagte indtægtskilde til at få gang i landets sårbare økonomi. Men med udsigt til industriudvikling og udnyttelse af Grønlands ressourcer er det nødvendigt at overveje hvorledes de mange planlagte projekter påvirker naturen og det grønlandske samfund. Der skal stilles krav til de multinationale selskaber, sådan at de mange planlagte projekter på den ene side kan bidrage til en diversificeret økonomisk vækst, men samtidig også forebygge miljøforringelser, udledning af drivhusgasser og overvældende tilstrømning af udefrakommende arbejdskraft.

I denne sammenhæng er det vigtigt at udviklingen debatteres, og beslutninger analyseres i det offentlige rum. Der skal lyttes til befolkningens håb og ønsker og dens forbehold og bekymringer. Derfor er det nødvendigt at der bliver foretaget høringsmøder i forbindelse med mulige råstofprojekter, og at høringsmøderne og den deraf følgende borgerinddragelse fremadrettet bliver bedre.

For at skabe en bedre borgerinddragelse bør myndighederne sikre at befolkningen kender konsekvenserne af beslutningerne inden for råstofsektoren. Information om de forskellige råstofprojekter skal stilles til rådighed af de selskaber der eksempelvis ønsker at påbegynde mineprojekter. Selvstyret har også yttet ønske om og taget initiativer til at informere borgerne om fremtidens projekter i en mere objektiv form, end man kan forvente af selskaberne. Dette er blandt andet forsøgt med informationsfilm, rundrejser med debattmøder osv.

Helt afgørende i processen mod grundig og kvalificeret borgerinddragelse står dog de grønlandske medier. Medierne bør stille kritiske spørgsmål til magthaverne og selskaberne, så alle forhold omkring råstofprojekter kommer frem og bliver debatteret i det offentlige rum.

Grønlands NGO-koalition arbejder for bedre borgerinddragelse i forhold til råstofudvinding i Grønland. Her ses debattmøde med bl.a. daværende råstofminister Jens Erik Kirkegaard, ICC-præsident Aqqaluk Lyngé og WWF's generalsekretær Gitte Seeberg. (Foto: WWF Verdensnaturfonden).

Det er først og fremmest vigtigt at sikre den nødvendige information, men hvis høringsmøderne ikke skal ende i envejskommunikation, er der brug for flere tiltag der sikrer borgernes stemme i beslutningsprocesserne. I forbindelse med tidligere høringsmøder har der været udbredt utilfredshed blandt mødernes deltagere der ikke følte at deres bekymringer blev hørt.

De manglende tiltag for at sikre bedre borgerinddragelse fik i 2013 en række organisationer til at stifte Grønlands NGO-koalitionen for bedre borgerinddragelse. Koalitionen arbejder for at sikre at befolkningen får en afgørende stemme når der skal træffes beslutninger om råstof- og mineraludvinning i Grønland og at udviklingen af Grønland bliver så bæredygtig som muligt.

NGO-koalitionen består blandt andet af WWF Verdensnaturfonden, ICC Greenland (der kæmper for oprindelige folks rettigheder, kultur og sprog på tværs af Arktis), Transparency International Greenland og fisker- og fangerorganisationen KNAPK.

NGO-koalitionen for bedre borgerinddragelse er kommet med en række anbefalinger til hvordan den grønlandske regering bør forbedre borgerinddragelsen på råstofområdet. Der er brug for en forventningsafstemning mellem myndigheder og borger, da de tidligere års høringsmøder har båret præg af at myndighederne har ment, det var nok bare at informere borgerne, mens nogle borger har forventet at hvert ord de har sagt blev taget alvorligt og skrevet ind i betingelserne til et givent mineselskab.

Der er behov for klarhed – og for at borgerinddragelse fremadrettet bliver baseret på lovgivning og anbefalinger. Derfor anbefaler NGO-koalitionen blandt andet at forbedre lovgrundlaget – at borgernes rettigheder, når det kommer til borgerinddragelse, skrives direkte ind i lovgivningen.

Der er med andre ord nok at gå i gang med for at forbedre høringsprocesserne i råstofsektoren. Borgerinddragelse er nødvendig for at etablere en ambitiøs politik som sikrer økonomisk udvikling med tanke på Grønlands rige natur – og dyreliv som grønlænderne i høj grad lever af i dag.

Borgerinddragelse i forbindelse med råstofudvikling er vigtig i forhold til at passe på Grønlands rige natur som grønlænderne i høj grad lever af i dag. (Foto: WWF Verdensnaturfonden)